

“Bağdat Paktı” çözümü

Bölgedeki Müslüman komşu ülkelerin işbirliğiyle, Irak işgalcilerinin yine zalimâne hegemonyaları ve çıkarları hesâbına ifsad maksadıyla “tartışmalı” bırakıp bölgedeki işbirlikçileri Kuzey Irak Bölgesel Yönetimince demografik yapısı değiştirilerek ilhak ettikleri başta Kerkük ve diğer kentlerin “blokaj”dan kurtarılması, bölge ülkelerinin ortak savunma ve işbirliklerinin önemini bildirir.

Küresel emperyal güçlerin, en son Irak ve Suriye’de taşeronları terör örgütlerini “vekâlet savaşları”nda kullanıp tahrik ettikleri iç savaşlarla dayattıkları ifna ve tahribatlarına mukabil, bölgesel işbirliğinde yakın tarihte ilk olarak 1954’te; Türkiye, Irak, İngiltere, İran ve Pakistan arasında kurulan Ortak Savunma ve Bölgesel İşbirliği Teşkilâtı üzerinde, 1955’te kurulan, başta İngiltere’nin üye olarak, ardından ABD’nin “gözlemci” sıfatıyla katıldığı Bağdat Paktı’nı görüyoruz.

Serbest ve hür seçimle ilk kez millet irâdesinin demokratik tecellisi olan Demokrat Parti iktidarında öncelikle Müslüman komşu bölge ülkeleri arasında ilişkilerin arttırılıp kapsayıcı ve kucaklayıcı kapasitenin geliştirilmesini hedefleyen bir barış, güvenlik ve kalkınma projesi olan Bağdat Paktı, Türkiye ve bölgenin dostluk ve güvenlik çemberi ile çevreleme, ortak savunma ve işbirliğiyle bölge ülkeleri arasında iktisadi, kültürel ve siyasî işbirliğini de esas aldığından büyük değer taşır.

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ VE BARIŞIN TEMELİ

Bundandır ki Bediüzzaman, “Reis-i Cumhura ve Başvekile” başlığı altında Celâl Bayar ve Adnan Menderes’e yazdığı “tebrik mektubu”yla Bağdat Paktı’nın kurulmasına tam destek verir.

“Namaz tesbihâtındaki kuvvetli bir ihtar ile bunu size yazmaya mecbur oldum” ifâdesiyle, bu paktın ehemmiyetine dikkat çeker; “Sizlerin Pâkistan ve Irak’la gâyet muvaffakiyetkârâne ittifakını, bu millete kemâl-i samîmiyetle, sürur ve ferah ile kazandırmanızı bütün rûh-u cânımızla tebrik ediyoruz” diye takdir eder. (Emirdağ Lâhikası, 437-440)

Esasen, Demokrat Parti Muş Milletvekili merhum Gıyasettin Emre’nin bize naklettiği bir hâtıra, “İslâm kahramanı” merhum Menderes’le “bu zamanda ittifad-ı İslâm’ın farz olduğunu” kaydeden Bediüzzaman’ın Bağdat Paktı’na atfettikleri ortak önemi ortaya koyar.

20 Kasım 1955’te Bağdat Paktı Konseyi Toplantısı’na katılmak için Bağdat’a giden merhum Menderes, dönüşte Ankara’ya telefon edip DP Meclis Grubunun toplanmasını ister. Havaalanından doğrudan Meclis’e gelen Menderes, büyük bir heyecanla milletvekillerine “Bugün sevincimden âdeta uçacak gibiyim. Zira Bağdat’ta İslâm âleminin ittifakının çekirdeğini ektik” hitabında bulunur.

Gerçek şu ki, Bediüzzaman’ın sözkonusu mektubunda, “Bu ittifakı, dört yüz milyon (şimdi iki milyar) İslâmın sulh-u

umûmiyesine (genel barışına) ve selâmet-i ammenin (dünya barışının) teminine kat'î bir mukaddime (başlangıç) olarak rûhumda hissettirm" cümlesiyle "dünya ve İslâm barışının ve ittifadının mukaddimesi" olarak ibâreli temenni ve duâsı, Menderes'in "İslâm âleminin ittifakının çekirdeği" beyânıyla tevafuku, mühim bir mânâyı okutturur.

Bunun içindir ki Bediüzzaman, İslâm coğrafyasının büyük milletleri olan Arapları Irak'ın, Acemleri İran'ın ve Hind Müslümanlarını Pakistan'ın ve Türk dünyası ile bin sene birlikte yaşamış başta Kürtler ve diğer Müslüman tâîfeleri Türkiye'nin temsil ettiği işbirliği üzerine bina edilen Bağdat Pakti'nı bölgesel ve cihanşümul barışın esası, maddî ve mânevî kalkınmanın temeli olarak görür.

BEDİÜZZAMAN'IN VE MENDERES'İN TAKDİRLERİYLE...

Keza Birinci Dünya Savaşı'nda "mübârek kardeş Arapların mücâhit Türklere karşı kışkırtılması"nda sahnелendiği gibi, Müslümanları birbirine düşürüp kırdırma menhus tuzak ve ifsadını taşıyan, Osmanlıyı ve İslâm dünyasını bölüp parçalayan ecnebilerin, 22 İslam ülkesini mezhebi ve etnik iftiraklarla "devletçikler"e dilimleme amaçlı "büyük Ortadoğu projesi (BOP) benzeri "tefrika projeleri"ne ve "gaddarâne Sevr muâhdesi" gibi "su-i kast plânları"na karşı, "kıymettar ittifak" dediği, Bağdat Pakti gibi anlaşma ve işbirliklerinin sâdece "kardeş Müslümanların" değil, "sulh ve müsâleme-i umûmiyeye (genel dünya barışına) şiddetle muhtaç Hristiyan ve sâir dinler sahiplerinin dostluklarını da bu vatana kazandırmaya vesile olacağını" ders verir.

Yine bunun içindir ki, Bağdat Pakti'yla Osmanlı bâkiyesi Müslüman komşu ülkeler arasındaki anlaşma ve işbirliğine "şiddetli bir alâka ile bu kalbî ihtar"ın sırrını, "âhir hayatımda (hayatımın sonunda) kabir kapısında bu netice-i uzmayı (büyük neticeyi) görmek ve beyân etmeye rûhen mecbur oldum" cümlesiyle izâh eder. (a.g.e.)

Bu açıdan, öncelikle Türkiye'nin ve Müslüman komşu ülkelerin, "birbirine komşu, kardeş ve birbirine muhtaç olan kardeşler" olarak, "ecnebi parmağının karışması"yla etnik ve mezhebî farklılıkları kaşıyan komplolara düşmemeleri; işgal ve istilâlara mukabil birlik ve bütünlük bağlarını kuvvetlendirmeleri; kargaşa, kaos ve iç savaş senaryolarına karşı içte ve dışta barış ve bütünlüklerini takviye etmeleri, birlik ve işbirliği alanlarını tahkim edip geliştirmeleri fevkalade ehemmiyetli.

Kısacası, bölgenin ve İslâm dünyasının yeni bir "Bağdat Pakti"na ihtiyacı var. Bedüzzaman'ın ve Menderes'in fevkalâde ehemmiyetli beyânlarıyla.

Gerçek şu ki, bugün İslâm dünyasının, özellikle İslâm medeniyeti etrafında aynı inanç, tarih ve kültürle şerefli ortak maziye paylaşan, halklarının akraba olduğu bölge ülkelerinin, bütün etnik ve mezhebî renkleri bünyesinde barındıran anlayışla 24 Şubat 1955'te Bağdat'ta imzalanan Bağdat Pakti benzeri siyasî, iktisadî, kültürel işbirliğiyle savunma ve güvenlik anlaşmalarına ihtiyacı var.

Nisan 1911'de, Şam'da yüzden fazla İslâm âlimiyle on bini aşkın cemaate hitabında, İslâm dünyasının istikbâlinin ve Müslüman tâîfelerinin dünyevî ve uhrevî saadetlerinin, "milliyetleri İslâmiyetle mezcolmuş (kaynaşmış), büyük ve muazzam Arap ve Türk gibi hâkim üstadlara bağlı olduğunu" belirten Bediüzzaman'ın, başta Arap tâîfeleri ve Müslüman milletlerin, "kırk-elli sene sonra Cemâhir-i Müttefika-i Amerika (Amerika Birleşik Cumhuriyetleri) gibi en ulvî bir vaziyete girmeye, esârette kalan hâkimiyet-i İslâmiyeyi eski zaman gibi küre-i arzın nısfında (yarısında), belki ekserisinde te'sisine muvaffak olmasını Rahmet-i İlâhiyeden kuvvetle bekliyoruz" duâsının mânâsı budur. (Hutbe-i Şâmiye, 61-62)

Bu bakımdan, Bediüzzaman, ecnebi ifsadlı zâlimane kargaşa, iç savaş ve iftirak projeleriyle tefrikaya düş(ürül)müş İslâm ülkelerinin Bağdat Pakti benzeri plâtformlarda bir araya gelerek bütün alanlarda tam bir işbirliğiyle güç birliği yaparak "meşveret ve şûrâ" temelli demokratikleşme vetiresiyle "İslâm cumhuriyetleri birliği"ne zemin oluşturmalarını ders verir.

"TEKRAR BİR ARAYA GELMENİN ÇÂRELERİ"

Türkiye'nin âdeta içine kapandığı tek parti döneminin ardından 14 Mayıs 1950 seçimleriyle gelen Demokrat Parti iktidarında, Ankara'nın basiretli, aktif, vizyoner, etkin ve müsbet dış politikasıyla Türkiye'yi bölgesel güç haline getiren Bağdat Pakti'nda öncelikle ekonomik bir kurul oluşturulup bölgedeki enerji sorununun çözülmesi, bunun en bariz

örneğidir.

Esasen merhum Başvekil Menderes'in paktın imzalanması için Şubat 1955'te Dışişleri Bakanı Ali Fuat Köprülü ve DP milletvekilleriyle gittiği Bağdat'ta anlaşma sonrası İmam-ı Azâm Türbesi'ni ziyaretinde, "Elbette bir daha yeniden Osmanlı imparatorluğu kurulmaz, ama günümüzün imkân ve şartları içinde o coğrafyada bulunan ülkeler, niçin tekrar bir araya gelmenin çârelerini aramasın, bir yolunu bulmasın?" perspektifi Bağdat Paktı'nın hedefini özetler. (İdris Gürsoy, Aksiyon, 22.11.2011)

Bu hedef, Bedüzzaman'ın "Reis-i Cumhura (Bayar'a) ve Başvekile (Menderes'e)" yazdığı mektupta, "birbirine komşu ve muhtaç olan kardeşler" diye tavsif ettiği "İslâm kavimlerini, meselâ Arabistan, Hindistan, İran, Kafkas, Türkistan, Kürdistan'daki milletleri, menfi ırkçılık ifsad etmesin, hakikî, müsbet ve kudsi milliyet-i hakikiye olan İslâmiyet milliyetinin tam inkişâfına mazhar olsun" çağrısıyla aynı anlamı taşır. (Emirdağ Lâhikası, 437-440)

Ne var ki Bağdat Paktı'nın, Arap ülkelerince tanınmayan İsrail'i dışlaması özellikle pakta katılan İsrail'i ve hâmisini başta İngiltere ve Batılı devletlerin baskı ve müdahalesiyle akamete uğratılır.

Önce 1958'de Türkiye'nin Kıbrıs'ı İngiltere'nin kursağından çekip çıkardığı Londra Antlaşması için Londra yakınlarında Menderes'in uçağı "düşer." Irak adına pakta imza atan Kral İkinci Faysal ve Başbakan Nuri Said Paşa linç edilerek feci şekilde katledilir. İki sene sonra 27 Mayıs 1960'ta Demokrat Parti hükümetinin darbeyle alaşağı edilip Menderes ve iki bakanı idam edilir.

"BAĞDAT PAKTI" YENİDEN İHYA EDİLMELİ

Kısacası, bir barış ve kalkınma projesi olan Bağdat Paktı'ndan kısa süre sonra kurucu üyeler Irak, Türkiye ve Pakistan'da peşpeşe hârici müfsid mihrakların kışkırtıp destekledikleri kanlı askerî darbelerle sabote edilir.

Zira eğer Bağdat Paktı, esaslı düsturları üzerinde diğer bölge ülkelerinin katılımıyla gelişip devam etseydi, ne İsrail bu kadar pervasızlaşıp Filistin'de işgal ve zulmü arttırabilir, ne bölgeye ecnebi müdahaleleri olur, ne Irak işgal edilir, ne bölgede El Kaide türevi IŞİD türü küresel güçlerin taşeronu silâhlı örgütler cirit atabilir, ne terör ve kargaşa ne Suriye iç savaş girdabına düşer ve ne de mezhebî ve etnik tefrikalarla Ortadoğu ve İslâm dünyası bu denli fitne ve felâketlere bu denli mâruz kalmazdı.

Bunun içindir ki, bin sene Kur'ân'a hizmet eden, asırlarca Kudüs'ün, Şam'ın, Bağdat'ın himâyesini, mukaddes beldeler Mekke ve Medine'nin hizmetkârlığı ulvî şerefini taşıyan şîârla, Osmanlının mirâsını devralan Türkiye'nin, etnik ve mezhebî farklılıkları kaşıyan tuzaklara düşmeyip, küresel emperyal güçlerin, İslâm coğrafyasını ve milletlerini daha da bölüp parçalama menhus maksatlı müdahalelerine meydan vermeden, ufuklu dış politika ve usta diplomasiyle Müslüman komşu ülkelerle "İslâm kardeşliği" ekseninde öncelikle Bağdat Paktı mânâsının yeniden ihyası bir vecîbedir.

Türkiye'nin, bölgenin ve İslâm dünyasının çâresi budur...